

Hvorfor trenger vi muligheterforalle.no?

Jonas Sevaldrud, jobbspesialist i HELT MED

Historisk sett har personer med utviklingshemming blitt utsatt for omfattende diskriminering og marginalisering, både i arbeidslivet og i samfunnet generelt. I Norge gikk vi fra en praksis med institusjonalisering og ekskludering til en politikk basert på normalisering, integrering og inkludering. Likevel står vi i dag overfor en situasjon der integreringen i arbeidslivet har vært langt mindre vellykket enn ønsket. Fortsatt viser forskningen at kun en svært liten andel av voksne med utviklingshemming deltar i det ordinære arbeidslivet (Wendelborg et al., 2017).

Vi som jobber med å skape jobber for denne målgruppen møter stadig frustrasjon rundt hvor vanskelig det er å finne informasjon om alle mulighetene som finnes etter endt skolegang. I tillegg viser forskningen at tanker rundt valgmuligheter og drømmer generelt er underkommunisert til personer med utviklingshemming (Tøssebro, 2019).

Informasjonen ligger på mange ulike steder, og ofte er det opp til enkeltpersoner å tipse om mulighetene etter videregående skole. Når det er opp til enkeltpersoner, blir det tilfeldig hvem som får hvilken informasjon. Slik bør det ikke være.

CRPD

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), som Norge ratifiserte i 2013, har vært et viktig vendepunkt. Denne konvensjonen understreker at rettigheter som arbeid, utdanning, selvbestemmelse og sosial deltakelse ikke er særrettigheter, men grunnleggende menneskerettigheter for alle. Likevel er det ofte et gap mellom disse rettighetene på papiret og hvordan de utøves i praksis.

Muligheterforalle.no er derfor nødvendig, ikke bare som en informasjonskilde, men som en konkret brobygger mellom menneskerettigheter og hverdagsliv. Gjennom å samle informasjon om mulighetene på ett sted, gjør nettsiden det mulig for personer med utviklingshemming selv å ta mer informerte valg. Dermed kan karriereportalen være med på å styrke personens egen evne til selvbestemmelse. Nettstedet fungerer som et tydelig svar på konvensjonens krav

om aktiv fjerning av barrierer for deltakelse i samfunnet.

Et viktig aspekt som tidligere har fått lite oppmerksomhet, er nettopp selvbestemmelse. Historisk har personer med utviklingshemming sjelden fått anledning til å påvirke egne valg, spesielt når det gjelder arbeid og utdanning. Muligheterforalle.no bidrar til å endre dette ved å legge til rette for økt eierskap til egen livssituasjon. Ved hjelp av verktøy som «mulighetskartet» og jobbundersøkelsen «mine jobbmuligheter» gis personer med utviklingshemming et konkret utgangspunkt for å utforske sine egne preferanser, ambisjoner og ikke minst – drømmer.

Jeg vil velge min egen jobb!

I et historisk perspektiv markerer CRPD et tydelig skifte fra tidligere praksis der omsorg, beskyttelse og beslutningstaking ofte ble overlatt til profesjonelle og pårørende. Nå er målet at personer med utviklingshemming skal bli sett og respektert som individer med egne drømmer og mål, med rett til å styre sine egne liv. Nettstedet støtter denne utviklingen ved å tilby verktøy og informasjon som gjør selvbestemmelse praktisk gjennomførbart, ikke bare teoretisk mulig.

Videre er Muligheterforalle.no med på å dekke behovet for større valgfrihet og reelle muligheter for arbeid og utdanning. Tidligere har valgene for denne gruppen vært sterkt begrenset og standardisert, basert på hva man antar er best for personen, snarere enn hva individet faktisk ønsker. Ved å tilby

en bred oversikt over muligheter, supplert med konkrete eksempler gjennom filmer og brukervennlige verktøy, skapes en reell mulighet til å utforske og velge selv.

Forhåpentligvis kan også Muligheterforalle.no bidra til en nødvendig holdningsendring i samfunnet generelt. Nettsiden viser tydelig fram kompetansen, mangfoldet og ressursene som finnes hos personer med utviklingshemming. Slik utfordrer den fordommer og stereotypier for personer med utviklingshemming, som har begrensede muligheter for deltakelse i arbeidslivet.

Samlet sett handler behovet for muligheterforalle.no om å realisere menneskerettighetene i praksis. Ved å kombinere informasjon, selvbestemmelse, valgfrihet og holdningsendring, bidrar nettsiden aktivt til at Norge tar nødvendige steg for å oppfylle sine forpliktelser i CRPD. Dette er ikke bare en plattform for informasjon – det er et redskap for rettferdighet, likeverd og full deltakelse i samfunnet for alle.

Referanser

- Tøssebro, J. (Red). (2019). Hverdag i velferdsstatens bofellesskap. Universitetsforlaget
- Wendelborg, C., Kittelsaa, A. M. & Wik, S. E. (2017). *Overgang skole arbeidsliv for elever med utviklingshemming*. (Rapport 2017). Mangfold og inkludering. NTNU Samfunnsforskning.

